

LBRIS

We know
books

Romano Battaglia

O INIMĂ CURATĂ

Traducere de
MARINA LOGHIN

Cuvânt-înainte de
MARIO LUZI

rao international publishing company

SOSIREA

M-au găzduit într-o cameră mică în vechea mănăstire care se înalță între munți. De la fereastră, privirea domină o amplă întindere de mare, iar în depărtare se disting câteva insule ușor încețosate. Este o după-amiază de sfârșit de aprilie, cerul este limpede, malul, străbătut de licăriri neprevăzute, este populat de șiruri de stânci, sate mici și crânguri.

În cameră sunt două scaune, o masă, un pat, o noptieră, un dulap și un raft cu câteva cărți. Liniștea este întreruptă numai de susurul proaspăt al apei unui torent care coboară până la mare.

Am venit în acest loc izolat, unde trăiesc de secole călugări care au adoptat ca reguli de viață contemplarea, sărăcia, dragostea pentru natură, liniștea și simplitatea. Am decis să petrec aici o perioadă de singurătate pentru că simt că am nevoie. Sunt obosit, avântul meu vital s-a stins tremurător ca o lumânare, care, mistuindu-se încet, nu mai împrăștie

lumină. Trebuie să regăsesc acea parte din mine care de prea multă vreme este slăbită de evenimentele vieții, de acea greutate pe care o ducem în noi și care ne împiedică să fim spontani cu noi înșine și cu ceilalți. Am îndurat același destin al ierbii strivite de o piatră, care ar vrea să crească și să caute soarele, dar nu reușește.

Am venit aici pentru că am aflat că între aceste ziduri trăiește un călugăr bătrân, înzestrat cu mari puteri spirituale, capabil să trezească partea amorțită a sufletului nostru. E francez și mi-au povestit fapte extraordinare din viața lui. Unii spun că este un sfânt.

Doresc să îl întâlnesc, să vorbesc cu el, să înțeleg exact de ce m-am pierdut și nu mai am entuziasmul de altădată. Încercam de ani de zile să am o asemenea experiență, dar obligațiile de serviciu m-au împiedicat mereu.

În sfârșit, am reușit acum datorită sfaturilor unui prieten și am ajuns până aici, în această după-amiază de sfârșit de aprilie.

Vechea mănăstire, ascunsă într-o vegetație bogată de castani, chiparoși și stejari, se găsește la jumătatea muntelui. Drumul care te aduce aici este străjuit de brazi gigantici și în anumite locuri desișul pădurii te împiedică să vezi chiar și un petic de cer. Din loc în loc parcursul este abrupt, alteori aproape plan. Pentru a ajunge sus aici trebuie să fii șofer

experimentat, pentru că drumul este îngust, plin de curbe și crevase care te înfioară.

Odată ajuns, te găsești în fața unei porți de fier între doi stejari seculari. Pe unul dintre pilaștri se află o inscripție: „Caută liniștea dacă vrei să-ți regăsești sufletul.“

Amplul teren care înconjoară mănăstirea este delimitat de un zid vechi de piatră, iar în interior sunt măslini, straturi cu verdețuri, fânețe, livezi și poieni greu de urcat, înconjurate de arbuști. Mai la vale, pe o porțiune lungă, se desfășoară viile, iar mai jos începe zona stâncoasă care se întinde până la o plajă pietroasă unde se sparg valurile.

Cei șapte călugări care locuiesc aici culeg măslinile, fructele și verdețurile, adună lemnele, au grijă de stupi, și duc oile la păscut.

În după-amiaza târzie, în care am ajuns, m-a primit un călugăr cu barbă și păr alb ca zăpada.

S-a apropiat de poartă, a băgat cheia în broască, mi-a zămbit și a deschis făcându-mi semn să intru.

Imediat ce am trecut pragul porții, am simțit un parfum puternic de ierburi sălbatice și am auzit zgomotul torentului care, coborând din munți, traversează terenurile mănăstirii.

Sunt părintele Vinicio, a spus călugărul. Veniți, veniți, vă însoțesc la părintele Benedetto. El este cel care se ocupă de oaspeți.

Vă veți simți bine aici. E multă liniște, puteți face plimbări lungi prin pădure, și puteți privi marea. Îi veți cunoaște pe ceilalți călugări și vă veți simți imediat în largul dumneavoastră.

Sunt de acum mulți ani de când vin la noi oameni care au nevoie să regăsească entuziasmul vieții și încrederea în ei înșiși.

Nu se poate trăi mereu bine pe lumea asta. Există perioade senine și altele mai puțin roz. Așa e viața: nu o carte gata tipărită, ci un roman pe care noi înșine îl scriem în fiecare zi.

Pe caietele mele, care mă însoțesc oriunde de ani de zile, notez una după alta impresiile pe care le trăiesc în diverse situații în care mă găsesc și unele fraze ale marilor autori din toată lumea. În momentul acela mi-am amintit cuvintele lui Henry David Thoreau:

*Încearcă să trăiești bine, pentru că minutul
prezent este încărcat de eternitate.*

*În fiecare oră din zi și din noapte
străduiește-te să înfrumusețezi clipa care trece.*

Știți de câți ani trăiesc în această singurătate? reia părintele Vinicio. Cincizeci! Ați înțeles – cincizeci! Am văzut ceva răsărituri și apusuri, primăveri și ierni, dar sunt fericit de această alegere, pentru că viața mea, până astăzi, a trecut senină precum apa limpede a pârâului.

Îmi petrec zilele îngrijind copacii și am învățat să le cunosc toate secretele. De fiecare dată când mă apropiu de trunchiurile lor, am impresia că mă recunosc.

Bătrânul călugăr își întrerupea uneori firul vorbelor. Poate ar fi vrut să-mi dezvăluie misterele pe care le ascund aceste ziduri vechi, dar nu a avut timp. Am ajuns la ușa de intrare a mănăstirii.

Am străbătut o porțiune din coridorul lung, însoțitorul meu a bătut la ușa chiliei părintelui Benedetto, apoi m-a salutat strângându-mi mâinile cu putere.

Ușa s-a deschis cu un scârțâit ascuțit, părintele m-a invitat să intru și să mă așez. Figura lui este impunătoare, chipul deschis, ochii și părul negri.

A vrut să cunoască câte ceva din viața mea și rațiunile care mă aduseseră până acolo. I-am răspuns că venisem pentru a mă odihni, dar mai ales pentru a mă regăsi pe mine însumi. Am spus că mă pierdusem ca o pasăre care zboară în înalt liberă și fericită, dar pe neașteptate își pierde forțele și cade pe un teren necunoscut.

I-am explicat că o mare nesiguranță a pus stăpânire pe mine și orice întâmplare mă îngrijorează și mă înspăimântă.

Într-adevăr, în această ultimă perioadă, am lucrat puțin și prost, ideile par scufundate în nisipurile mișcătoare ale memoriei. Până și sentimentele au amorțit.

E ca și cum un destin potrivnic ar pune la un moment dat stăpânire pe noi și ne-ar face viața nefericită și goală. Ai senzația că ai fost abandonat de acea entitate misterioasă care ne-a însoțit pentru multă vreme, protejându-ne.

De mai multe ori mi-am imaginat că, atunci când eram copil, mi s-a întâmplat ceva ciudat.

Era o zi de primăvară, ca aceasta, când sora mea m-a dus pe malul râului pentru a-mi arăta libelulele albastre care atingeau luciul apei, apoi s-a îndepărtat de-a lungul malului pentru a aduna florile galbene, lăsându-mă singur.

Atunci a fost clipa în care am văzut o lumină orbitoare pe râu și am simțit un frison pe șira spinării.

Pe urmă m-am gândit mereu că o ființă, ivită din profunzimile albiei râului, se apropiase și mă mângâiasc cu mâinile sale înghețate.

Îmi dau seama că ceea ce povestesc are ceva de necrezut, dar poate fi interpretat numai ca o vrajă, un fel de divinare a viitorului, prin intermediul unor forțe magice – trebuia să mi se întâmple tocmai mie, în locul acela, la acea oră, în acele împrejurări precise. Era destinul meu.

Îmi amintesc că am citit că, atunci când trecem printr-o perioadă grea a vieții, ar fi oportun să ne retragem într-un loc izolat, printre persoane și locuri simple, unde nu sunt nici emoții prea puternice, nici termene obligatorii, pentru că acestea ar

putea tulbura starea noastră emotivă deja simțitor compromisă.

Am venit în această mănăstire tocmai pentru a mă izola de lume.

După ce m-a ascultat, părintele Benedetto a început să vorbească:

Vezi, în viață trebuie să ne obișnuim mai ales cu două realități pentru ca drumul să ne pară suportabil și mai puțin obositor – cu trecerea timpului care își lasă amprentele pe corp și în suflet, și, în consecință, cu renunțările.

În locul acesta nu trebuie să existe falsitățile și minciunile fiindcă nu ar găsi terenul potrivit pentru a se dezvolta.

Aici totul se întâmplă în cea mai deplină libertate și te vei putea comporta cum crezi de cuviință mai bine. Viața între aceste ziduri este extrem de simplă, și hrana, frugală.

Cineva ți-o fi vorbit despre această mănăstire. Ți-o fi spus și că la noi trăiește un călugăr francez foarte bătrân, care posedă o mare forță spirituală. Dacă îl vei întâlni, îți va arăta drumul pentru a deschide un fâgaș în inima ta ferecată. Îți vei regăsi capacitățile pierdute și forța de a te întoarce la o viață normală. Se numește Dominique La Sale.

Înainte de a se face călugăr era o persoană ca multe altele, apoi viața lui, din cauza unei dureroase întâmplări familiale, s-a schimbat total.

A trecut prin cele mai mizere experiențe ale neamului omenesc, a cunoscut viciul și depravarea. A trăit împreună cu alcoolicii și vagabonzii, a suferit de foame și a furat pentru a supraviețui.

După lunga perioadă a acelei vieți mizerabile, s-a călugărit și s-a retras în acest loc izolat de lume.

Îl vei putea întâlni în grădina din fața chiliei sale, sub cireș: e locul lui preferat. Petrece acolo ore întregi meditănd și rugându-se. Deseori, în jurul lui se adună păsările să ciugulească semințele sau cireșele care cad din pom. Iese după-amiaza târziu și rămâne până când apune soarele. Înainte de a te apropia și de a-i vorbi, ar trebui să cunoști viața mănăstirii, să te obișnuiești cu simplitatea și să uiți orice legătură cu bunurile materiale care se află în afara zidurilor. Dacă nu vei avea o inimă curată, nu vei putea înțelege pe deplin semnificația cuvintelor lui.

Implicându-te, vei putea vedea vastul orizont al naturii: îți va veni în întâmpinare cu mâinile sale delicate și îi vei simți fiecare tresărire, chiar și pe cea mai ușoară. Omul nu a reușit să gândească niciodată nimic care să fie perfect precum natura. În această perioadă este în deplina ei splendoare.

Noi, călugării, suntem în contact cu miracolul pământului în fiecare zi. Cineva seamănă porumbul, cineva îngrijește stupii, pomii fructiferi, măslinii, viile și serele. Unii dintre noi se ocupă de animale, alții pregătesc dulcețuri, siropuri și infuzii.

Urmând procesele naturale, mintea se limpezește, se deschide emoțiilor, mirării. Bobul de grâu aruncat în pământ răsare, devine plantă: se ivesc spicele, soarele le ajută să crească și vine vremea recoltei. Acea mică sămânță se transformă în pâinea care este în fiecare zi pe masa noastră.

Și animalele urmează aceeași cale – le vedem mișcându-se, crescând, înmulțindu-se și asta este pentru noi o continuă experiență exaltantă.

*Vocea vântului, melodia pâraielor,
murmurul pădurii sunt glasuri care îl invită
pe om la o meditație încărcată de extaz
și uitare de sine.*

În timp ce îmi aranjam puținele lucruri personale, mi-a venit în minte o amintire îndepărtată de pe când eram copil și părinții mei m-au trimis să trăiesc o lună de zile în casa unor vechi prieteni care locuiau într-un sat de munte.

Eram sfârșit. Studiasem nopți întregi pentru a lua examenul de maturitate, simțeam nevoia de a mă odihni într-o atmosferă diferită de cea de zi cu zi. Îmi amintesc că plângeam des. Crizele de plâns izbucneau pentru că starea mea de spirit nu era înțeleasă de nimeni.

Aspectul meu fizic nu era acela al unei persoane bolnave, și de aceea suferințele mele interioare nu erau luate în considerație.

*Lacrimile sunt ca apele adânci ale mării.
Izvorăsc în tăcere din locuri necunoscute și
ne dezvăluie, nouă și altora, existența unor
sentimente necunoscute.*

Vara aceea îndepărtată, petrecută în micul sat de munte, mi-a făcut bine. Dormeam într-o cameră ca aceasta, trăiam viața muntenilor, mâncam alimente simple și făceam plimbări lungi prin păduri.

Îmi amintesc că în acea perioadă am citit multe cărți. O dorință nesățioasă de cunoaștere pusese stăpânire pe mine.

Petreceam multe ore din noapte așezat la o masă lângă fereastra care dădea spre vale și țineam mereu cu mine un caiet pe care îmi însemnam anumite gânduri. Acel jurnal m-a însoțit de-a lungul întregii vieți; chiar și acum notez ceea ce îmi vine în minte în circumstanțe speciale. Am găsit câteva cuvinte semnificative ale lui Romain Gary.

*Ceea ce contează în momentele dificile
nu găsim în ceea ce este adevărat sau în
ceea ce este fals,
ci în ceea ce ne ajută să trăim.*

În acele nopți de demult mă însoțeau cântecul greierilor, parfumul ierburilor sălbatice, cerul instelat.

Tocmai împlineam douăzeci de ani, și recâștigarea fericirii mi-a fost mai ușoară. Încet-încet am

regăsit entuziasmul acela care îți permite să apreciezi și cele mai simple lucruri.

Am început să am din nou sentimentele pierdute, seara nu mai era un coșmar, ci numai sfârșitul unei zile, încheierea unei alte paranteze a vieții. În acea perioadă, după cum am povestit în cărțile mele, am întâlnit prima mea dragoste: o fată foarte dulce, care plângea dacă vedea o pasăre murind și surâdea tuturor celor pe care îi întâlnea pe stradă. Se numea Luciana.

Am cunoscut-o într-o duminică dimineață în piața satului. Ținea în brațe un pisoi alb. Trecând pe lângă mine, mi-a zâmbit.

Era sărbătoare, băieții înălțau zmeie, peste tot era veselie. Am ajuns-o din urmă după ce se așezase cu pisica ei pe gardulețul de lângă biserică. Am vorbit cu ea.

Luciana era frumoasă, mirosea a aer curat, zâmbea mereu. Aveam să ne revedem seara, pentru concertul trupei.

Toți aplaudau, se strângeau în jurul cântăreților. La un moment dat, Luciana și cu mine ne-am îndepărtat printre arbuști, castani, vii.

Întinși pe iarbă, îi simțeam respirația. Am ascultat cântecul greierilor în timp ce zefirul aducea parfumul florilor de câmp. Mi-a spus că iubea cerul. Îl privea în fiecare noapte de la fereastra camerei sale. I-am luat mâna și i-am spus: „Mi-ești dragă“.